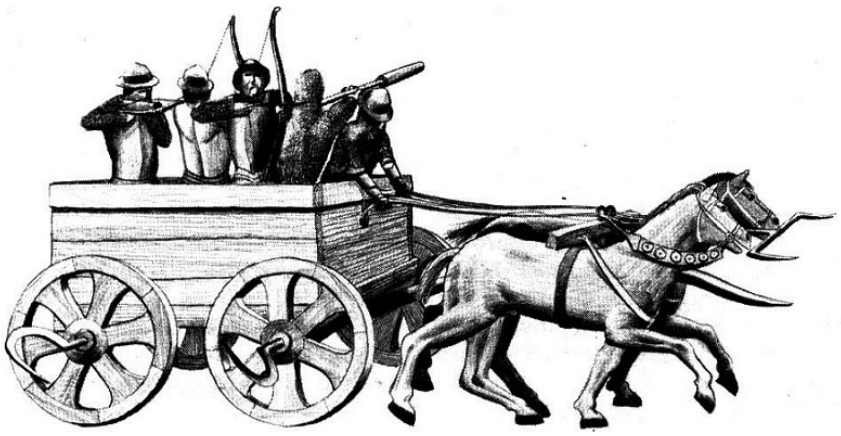
História vojenskej techniky, taktiky, paktov a dohôd (v rokoch) 2. časť - Do roku 1799 :)

Roku 1346 - v bitke Britov proti Francúzom pri Kreščaku Briti použili proti nepriateľovi novú zbraň - delo.
Okolo roku 1380 - bol prvýkrát použitý ribaudequin[1].
Okolo roku 1400 - sa začala vyvíjať puška s luntovou zámkou[2]; začínal sa používať spúšťový mechanizmus.
Roku 1406 - mala anglická bojová loď Christopher of the Tower vo výzbroji delá.
Roky 1419-1434 - boli rokmi husitského revolučného hnutia. Husitskí bojovníci vedení Janom Žižkom (asi 1360-1424) mali vo výzbroji vozovú hradbu a používali ručné palné zbrane - píšťaly.

Bojový voz husitov

Streľba z ručnice

Po roku 1450 - sa šírili železné liatinové výrobky, používali sa ručnice s prvými zámkami a pištole.

Boj rytierov ozbrojených mečom

Vystreľovanie zápalných šípov na obliehanú pevnosť

Roku 1453 - moslimskí delostrelci použili pri obliehaní Konštantinopolu mažiare.
Okolo roku 1460
- vo Francúzsku odliali bronzové delá,
- sa vo výzbroji vojsk objavila arkebúza[3],
- európski puškári sa pokúšali vyrobiť pištoľ.

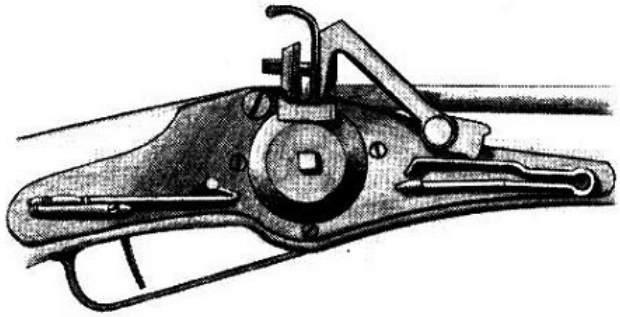
Okolo roku 1500
- rozvinul Leonardo da Vinci (1452-1519) modernú empirickú vedeckú metódu a experiment. Robil pokusy s rôznymi a navrhoval rôzne stroje, vrátane vojenských, napríklad guľomet, obrnený voz a vrtuľník, realizoval aj práce na robotickom rytierovi,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Streľba s predovkou pri jazde na koni

- použitím formácie arkebuziérov s pikaniermi sa stala účinnosť pechoty vyššou ako účinnosť jazdy.

Kolieskový zámok

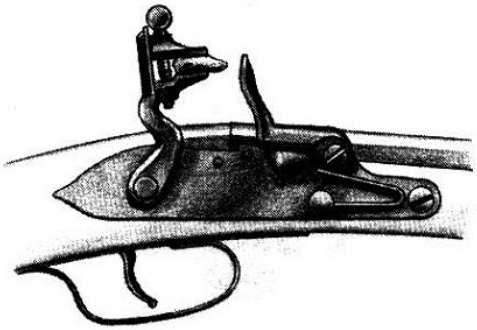
Približne v rokoch 1510-1520 - nemeckí žoldnieri používali ručné strelné zbrane s kolieskovou zámkou.

Bojovník s halapartňou **Bojovník s mečom**

Roku 1537 - bola v Benátkach vydaná kniha *Nová veda*. Jej autorom bol profesor matematiky, Talian Niccolo Fontana (1499-1557). Zakladateľ balistiky[4] v knihe po prvýkrát definoval vzťah medzi doletom strely a uhlom, ktorý zviera hlaveň kanónu[5].
Roku 1539 - boli po prvýkrát použité pušky s kresadlovou zámkou.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

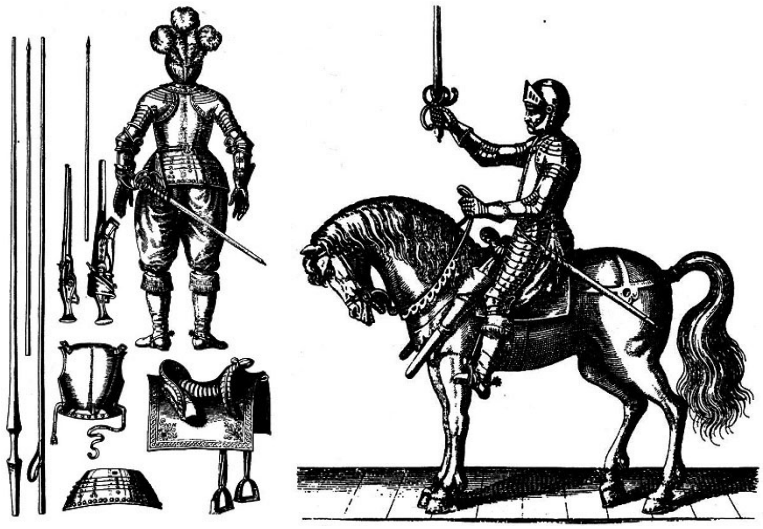
Kresadlový zámok

Roku 1540 - Španielsko zaviedlo tzv. konvojový systém ochrany svojich lodí pred pirátmi operujúcimi v Atlantiku.
Okolo roku 1545 - boli v Španielsku použité muškety.

Mušketa

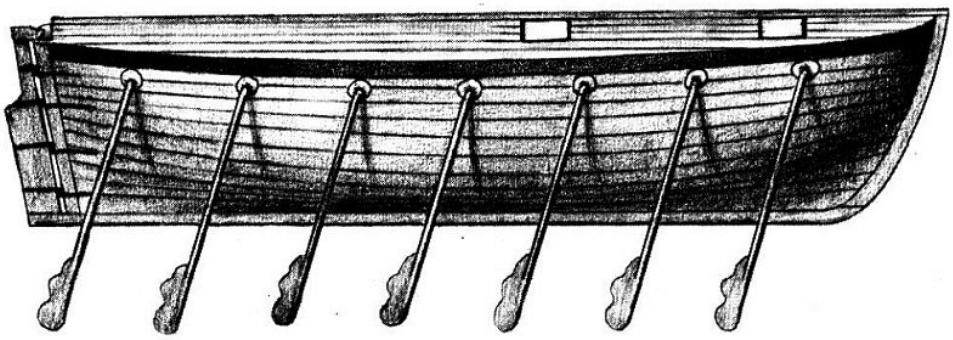
Okolo roku 1570 - francúzsky chirurg Ambroise Paré (1510-1590) zlepšil postupy ošetrovania zbraní.
Roku 1571 - sa uskutočnila Bitka pri Lepante, v ktorej bola spojeneckým loďstvom Svätej ligy porazená osmanská flotila v Stredomorí. Išlo o poslednú veľkú bitku galér.
Roku 1585 - Holanďania v Antverpách nasadili v boji plávajúce míny iniciované hodinovým strojčekom.
Roku 1585 - Holanďania po prvýkrát použili výbušné delostrelecké náboje.
Okolo roku 1595 - nemecká jazda vyzbrojená pištoľami, postupovala v radoch za sebou, čím naznačila novú úlohu kavalérie.
Okolo roku 1598 - Kórejci použili v bitke s Japoncami bojovú loď, ktorej boky boli chránené železnými plátmi.

Kopijník a kyrysník z 30-ročnej vojny

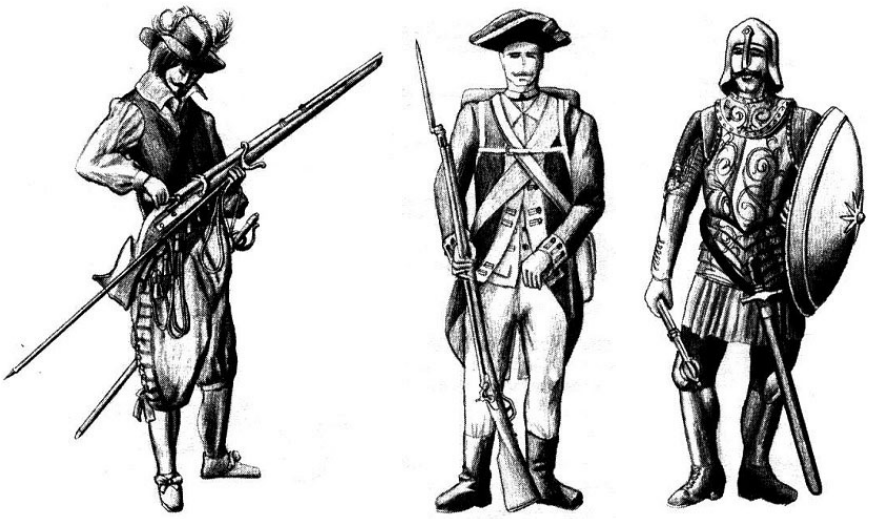
Okolo roku 1620
- švédsky kráľ Gustáv II. Adolf (1594-1632) zaviedol tzv. kožené delá,
- Cornelius Drebbel (1572-1663) navrhol prvú funkčnú ponorku.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

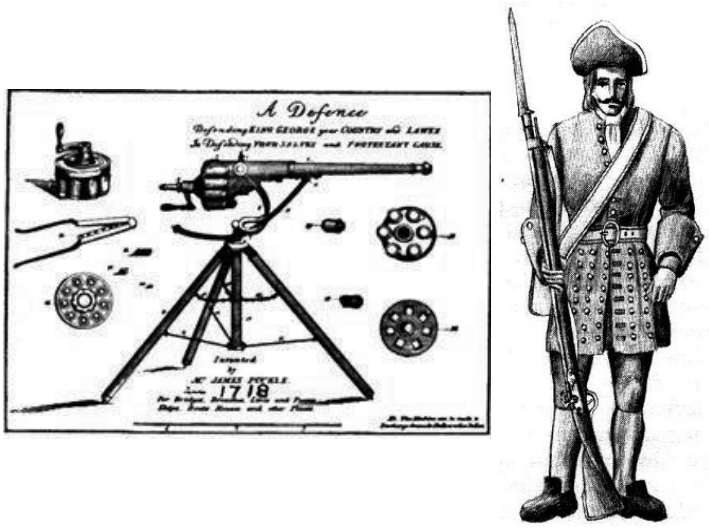
Drebbelova ponorka

Roku 1647
- francúzska armáda začala používať zátkový bodák,
- anglické námorníctvo ako prvé začalo používať vlajkové signálne kódy.

Príprava predovky k streľbe **Anglický pešiak z konca 17. storočia** **Bojovník s palcátom**

Roku 1674 - holandský generál a inžinier Menno van Coehoorn (1641-1704), skonštruoval ľahký, tzv. ručný mažiar[6].
Roku 1684 - anglický vedec Robert Hooke (1635-1703) vynašiel heliograf[7].
Okolo roku 1700 - sa začali používať tulejové bodáky.
Roku 1718 - anglický vynálezca James Puckle (1667-1724) si dal patentovať jednohlavňový guľomet s kresadlovou zámkou otáčaný ručnou kľukou. Zbraň mala zásobník s deviatimi nábojmi.

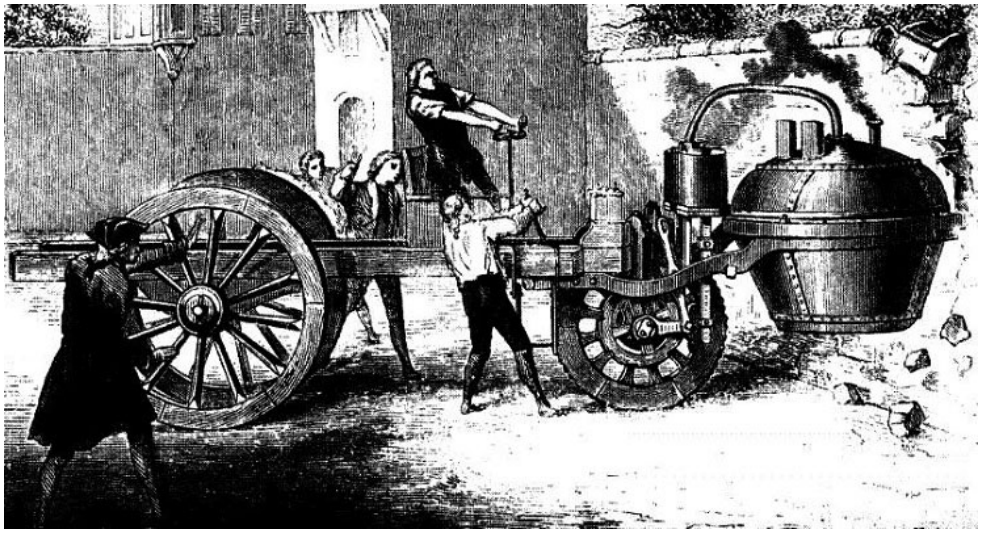

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Puckleho guľomet

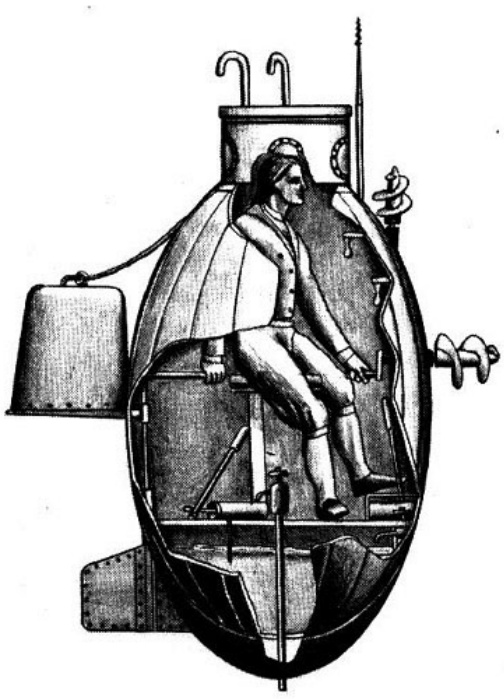
Anglický pešiak s puškou a bodákom

Roku 1769 - rakúski dragúni boli vyzbrojení mušketami nabíjanými zozadu. Pravdepodobne ide o prvé použitie zadoviek[8] v armáde.
V rokoch 1769-1771 - Nicolas Cugnot (1725-1804) postavil dva prvé parné vozy poháňané atmosferickým parným strojom. Chcel ich použiť na dopravu diel.

Cugnotov delový voz

Roku 1776 - americký vynálezca David Bushnell (1742-1824) navrhol tzv. Korytnačku - ponorné plavidlo pre jedného muža poháňané ručnou kľukou.

Bushnellova ponorka

Roku 1779 - britské námorníctvo začalo používať karonádu[9].
Roku 1783 - prvý vzlet montgolfiéry otvoril epochu vzduchoplavby.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Prvý vzlet montgolfiéry

Roku 1784 - britský generál Henry Shrapnel (1761-1842) vynašiel delostrelecký granát, po ňom nazvaný šrapnel[10].

Roku 1794

- francúzsky generál vystúpil v stacionárnom balóne, aby mohol pozorovať bitku pri Fleuruse,
- škótsky lekár John Hunter (1728-1793) posunul dopredu vojenské lekárstvo vydaním knihy o strelných poraneniach[11].

Roku 1796 - osobný chirurg cisára Napoleona Bonaparte (1769-1821), Dominique Larrey (1766-1842), zaviedol na bojiskách poľné ošetrovne, školené zdravotnícke oddiely a tzv. lietajúce ambulancie.

Roku 1797 - prvý zoskok padákom z výšky 1 000 metrov uskutočnil Jacques Garmerin.

Roku 1799

- indický vojvodca Hajdar Ali bombardoval britskú armádu raketami, kovovými trubicami naplnenými prachovou hnacou náplňou a delostreleckým granátom,
- britský generál William Congreve skonštruoval prvé úspešné bojové rakety - výbušné a raketové strely.

[1] Primitívny guľomet.

[2] Ide o najstarší typ zámky používaný na palných zbraniach.

[3] Tiež hákovnica, prvá ručná strelná zbraň s dlhou hlavňou a s luntovou zámkou. Bola veľmi zložitá a pochádzala zo Španielska.

[4] Odbor mechaniky, ktorý sa zaoberá pohybom striel. Balistika dostala odborný názov až v roku 1644.

[5] Matematicky vyjadril názor, že najväčší dostrel má kanón vtedy, keď hlaveň zviera s vodorovnou rovinou uhol 45 stupňov.

[6] Predchodca mínometu.

[7] Systém spojenia na bojisku, v ktorom sa kódované správy signalizovali slnečnými lúčmi. Tiež sa tak označuje meteorologický prístroj na meranie doby svitu.

[8] Zozadu nabíjaná puška.

[9] Delo s krátkou hlavňou.

[10] Delová strela, ktorá sa roztrhne pred dopadom.

[11] *A Treatise on Blood, Inflammation and Gun-Shot Wounds.*

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania